

GOSPODARSKO-SOCIJALNO VIJEĆE

Gospodarsko-socijalno vijeće na temelju svoje nadležnosti iz članka 219. i 220. Zakona o radu (»Narodne novine«, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01 i 82/01 i članka 11. Aneksa Sporazuma o gospodarsko-socijalnom vijeću i drugim oblicima socijalnog partnerstva u Republici Hrvatskoj na sjednici 5. 9. 2001. godine utvrdilo je pročišćeni tekst

SPORAZUM

O GOSPODARSKO-SOCIJALNOM VIJEĆU I DRUGIM OBLICIMA SOCIJALNOG PARTNERSTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ (pročišćeni tekst)

Članak 1.

Ovim Sporazumom socijalni partneri uređuju osnivanje i rad Gospodarsko-socijalnog vijeća na nacionalnoj razini kao najvišeg oblika tripartitnog socijalnog dijaloga u Republici Hrvatskoj, pospješuju razvitak drugih tripartitnih tijela i bipartitnih odnosa u socijalnom partnerstvu na nacionalnoj razini te utvrđuju osnovne postavke za osnivanje i rad tripartitnih tijela socijalnog partnerstva na drugim razinama.

1. GOSPODARSKO-SOCIJALNO VIJEĆE NA NACIONALNOJ RAZINI

Članak 2.

Potpisnici ovog Sporazuma osnivaju Gospodarsko-socijalno vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) kao nacionalno tripartitno tijelo, radi utvrđivanja i ostvarivanja usklađenih djelatnosti sa ciljem zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih prava odnosno interesa zaposlenika i poslodavaca, vođenja usklađene gospodarske, socijalne i razvojne politike, poticanja, sklapanja i primjene kolektivnih ugovora te - njihovog usklađivanja s mjerama gospodarske, socijalne i razvojne politike.

Potpisnici Sporazuma međusobno se obvezuju da će nacrti zakona, propisa, programa i sl. iz djelokruga rada Vijeća, prije upućivanja u Hrvatski sabor, biti razmotreni na Vijeću. Mišljenja vijeća o tim dokumentima dostavljaju se Vladi RH, Hrvatskom saboru i odgovarajućim njegovim tijelima.

Konzultacije između socijalnih partnera mogu se obavljati i prije utvrđivanja nacрта pojedinih dokumenata iz stavka 2. ovog članka.

Temeljem Poslovnika Hrvatskog sabora predstavnici sindikalnih udruga i udruga poslodavaca više razine iz članka 4. ovog Sporazuma sudjelovat će u radu saborskih radnih tijela.

Članak 3.

Ovim Sporazumom određuje se sastav, djelokrug i ovlasti Vijeća.

Članak 4.

Vijeće je sastavljeno od predstavnika Vlade Republike Hrvatske, udruge

poslodavaca više razine te udruga sindikata (sindikalnih središnjica), za koje je utvrđeno da ispunjavaju uvjete iz čl. 2. Zakona o načinu određivanja zastupljenosti udruga sindikata više razine u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini («Narodne novine», 19/99) (u daljnjem tekstu: socijalni partneri).

Vijeće ima 15 članova, po 5 od svakog socijalnog partnera, a svaki član ima obavezno najmanje jednog zamjenika.

Članak 5.

Socijalni partneri se obvezuju da se neće miješati u rad i unutarnju organizaciju ostalih socijalnih partnera.

Članak 6.

Za pravovaljano odlučivanje o pitanjima iz nadležnosti Vijeća potrebna je nazočnost najmanje 3 predstavnika svakog socijalnog partnera.

Svi predstavnici jednog socijalnog partnera imaju u Vijeću jedan zajednički glas.

Odluke se donose većinom glasova socijalnih partnera.

Socijalni partneri glasuju odvojeno nakon čega izvješćuju Vijeće o rezultatu svog glasovanja, osim u proceduralnim i tehničkim pitanjima, kada svi socijalni partneri glasuju zajedno.

Izdvojeno mišljenje socijalnog partnera unosi se u zapisnik i obvezatno se prezentira svima kojima se upućuje zaključak odnosno odluka Vijeća, uključujući i javnost.

Članak 7.

Svaki od socijalnih partnera samostalno imenuje i opoziva svoje predstavnike u Vijeću i njihove zamjenike.

Pri imenovanju svojih predstavnika svaki od socijalnih partnera jamči odgovarajuću razinu zastupanja.

Članak 8.

Radi ostvarenja ciljeva iz članka 1. Vijeće:

- prati, izučava i ocjenjuje utjecaj gospodarske politike i mjera gospodarske politike na socijalnu stabilnost i razvoj;
- prati, izučava i ocjenjuje utjecaj socijalne politike i mjera socijalne politike na socijalnu stabilnost i razvoj;
- izučava i ocjenjuje utjecaj promjena cijena i plaća na gospodarsku stabilnost i razvoj;
- daje obrazloženje ministru rada o svim problemima vezanima uz sklapanje i primjenu kolektivnih ugovora;
- predlaže Vladi, poslodavcima i sindikatima, odnosno njihovim udrugama i udrugama više razine vođenje usklađene politike cijena i plaća;
- prati stanje na području zapošljavanja, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja;
- utvrđuje listu miritelja odnosno članova mirovnog vijeća;
- utvrđuje listu arbitara odnosno arbitražnog vijeća;
- donosi pravilnik o načinu izbora članova mirovnog vijeća i o postupku pred mirovnim vijećem;
- daje mišljenje o prijedlozima zakona iz područja rada i socijalne sigurnosti te javnih djelatnosti;
- daje mišljenje o prijedlogu Državnog proračuna;

- promiče ideju trostrane suradnje Vlade, sindikalnih udruga i udruga poslodavaca na rješavanju gospodarskih i socijalnih pitanja i problema;
- potiče mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova;
- daje mišljenje i prijedlog ministra rada u svezi s drugim pitanjima uređenim Zakonom o radu;
- prati primjenu zakona iz područja rada i socijalne sigurnosti;
- prati ostvarivanje zaštite prava iz rada i socijalne sigurnosti i predlaže mjere za unapređivanje;
- donosi poslovnik o svom radu.

Članak 9.

Vijeće može:

- osnovati stalni izbrani sud za radne sporove;
- odlučivati o oblicima osposobljavanja svojih članova, članova svojih povjerenstava i drugih tripartitnih tijela;
- raspravljati i donositi zaključke o svim drugim pitanjima koja spadaju u njegov djelokrug;
- obavljati druge poslove utvrđene ovim Sporazumom.

Članak 10.

Vijeće ima predsjednika i dva dopredsjednika.

Predsjednika i dopredsjednike biraju članovi Vijeća većinom glasova na vrijeme od godine dana, naizmjenično iz redova sva tri socijalna partnera.

Članak 11.

Vijećem predsjedava predsjednik Vijeća.

Predsjednik Vijeća:

- predstavlja Vijeće,
- saziva sjednice Vijeća,
- predlaže dnevni red sjednica,
- nadzire izvršavanje zaključaka Vijeća,
- obavlja sve ostale dužnosti koje mu povjeri Vijeće.

Predsjednika u njegovoj odsutnosti zamjenjuje jedan od dopredsjednika.

Članak 12.

Redovnu sjednicu Vijeća saziva predsjednik Vijeća najmanje jednom mjesečno.

Predsjednik Vijeća obavezan je sazvati sjednicu na temelju odluke Vijeća ili na zahtjev jednog od socijalnih partnera.

Članak 13.

U radu Vijeća mogu sudjelovati i neovisni stručnjaci s pojedinih područja kao stalni savjetnici bez prava glasa.

Broj stalnih savjetnika određuje Vijeće, s time da ih ne može biti više od ukupnog broja predstavnika svakog pojedinog socijalnog partnera.

Na sastanke Vijeća kao i na sastanke povjerenstava mogu biti opozvani stručnjaci, predstavnici sindikata ili udruga poslodavaca koji nisu zastupljeni u Vijeću te druge osobe.

Članak 14.

Radi uključivanja što šireg kruga nevladinih udruga i drugih društvenih faktora u

socijalni dijalog oko gospodarskog i društvenog razvitka Republike Hrvatske, Vijeće kao oblik svoga rada može osnovati Forum Gospodarsko-socijalnog vijeća.

Sastav i način rada Foruma Vijeće uređuje odlukom o njegovom osnivanju.

Članak 15.

Ostala pitanja, koja nisu uređena ovim Sporazumom, uredit će se Poslovníkom.

Članak 16.

Vijeće može osnivati povjerenstva za pojedina pitanja iz svojeg djelokruga.

Stalna povjerenstva Vijeća jesu:

- Povjerenstvo za politiku plaća i porezni sustav;
- Povjerenstvo za zapošljavanje i socijalnu politiku;
- Povjerenstvo za kolektivne pregovore;
- Povjerenstvo za privatizaciju;
- Povjerenstvo za zakonodavstvo, provedbu propisa i ostvarivanje zaštite prava;
- Povjerenstvo za javne djelatnosti;
- Povjerenstvo za međunarodne odnose i pripremu pristupa Hrvatske Europskoj uniji;
- Povjerenstvo za proračun;
- Povjerenstvo za mirovinsku reformu.

Odlukom o osnivanju povjerenstva Vijeće utvrđuje broj njegovih članova i djelokrug rada. Svako povjerenstvo ima jednaki broj članova iz redova svakog od socijalnih partnera.

Svaki socijalni partner samostalno imenuje svoje članove povjerenstva. Član povjerenstva ne mora biti član Vijeća.

Članak 17.

Ako je o pojedinom pitanju povjerenstvo donijelo mišljenje, to se mišljenje obavezno prezentira Vijeću prilikom rasprave o tom pitanju.

Povjerenstvo obvezatno jednom godišnje podnosi Vijeću izvješće o svojem radu.

Članak 18.

Kadrovske, organizacijske, tehničke i materijalne uvjete za rad Vijeća osigurava i snosi njihove troškove Vlada Republike Hrvatske.

Stručni poslovi za Gospodarsko-socijalno vijeće obavljaju se u Uredu za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj. O tijeku ustroja i strukturi Ureda predstavnici socijalnih partnera bit će prethodno informirani te će GSV temeljem provedenog natječaja Vladi RH predložiti kandidate za imenovanje.

Sjedište Gospodarsko-socijalnog vijeća i Ureda za socijalno partnerstvo je pri Vladi Republike Hrvatske, Zagreb, Trg svetog Marka 2, odnosno Mesnička ulica 23.

Ured za socijalno partnerstvo prati, koordinira i izvještava o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i oblika socijalnog partnerstva na nacionalnoj i na razini jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

2. OBLICI SOCIJALNOG PARTNERSTVA NA NACIONALNOJ RAZINI

Članak 19.

Socijalni su partneri suglasni, da se odgovarajućim zakonima osiguraju uvjeti za tripartitno sudjelovanje u radu:

- upravnih vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje;
- Vijeća i Upravnog vijeća Hrvatske radio-televizije;
- savjetodavnih vijeća pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i njegovim područnim službama;
- Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu.

Predstavnici socijalnih partnera u navedenim tijelima obvezni su najmanje jedan puta godišnje podnositi izvješće svakom od socijalnih partnera kao i Uredu za socijalno partnerstvo.

Članak 20.

Socijalni su partneri suglasni, da će radi uspostave i unapređenja kolektivnog pregovaranja te prevladavanja mogućih nesporazuma oko pojedinih pitanja iz djelokruga tripartitnih tijela svih razina razvijati međusobne bipartitne odnose (izvršna vlast – poslodavci; izvršna vlast – sindikati; sindikati – poslodavci).

3. GOSPODARSKO-SOCIJALNA VIJEĆA NA RAZINAMA JEDINICA LOKALNE, ODNOSNO PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 21.

Radi uspostave i razvitka tripartitnog dijaloga na ostalim razinama državnog ustrojstva, na kojima se odlučuje o gospodarskom razvitku i o socijalnim interesima radnika i poslodavaca, socijalni su partneri suglasni, da se pored tripartitnih tijela utvrđenih zakonom mogu osnivati i gospodarsko-socijalna vijeća u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: lokalna, odnosno regionalna vijeća).

Članak 22.

Lokalno, odnosno regionalno vijeće iz prethodnog članka sporazumom osnivaju izvršno tijelo (poglavarstvo) jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, teritorijalno nadležna tijela odnosno osobe ovlaštene za predstavljanje ili za zastupanje onih udruga sindikata (sindikálnih središnjica) za koje je u vrijeme osnivanja takvog vijeća utvrđeno da ispunjavaju uvjete iz članka 2. Zakona o načinu određivanja zastupljenosti udruga sindikata više razine u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini («Narodne novine», 19/99) kao i odgovarajuće tijelo udruge poslodavaca više razine. U onim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u kojima na sindikalnoj strani nema odgovarajućeg oblika unutarnjeg organiziranja navedenih udruga sindikata, odnosno u kojoj nema članova udruge poslodavaca više razine ne može se osnovati lokalno, odnosno regionalno vijeće.

Lokalno, odnosno regionalno vijeće čini jednaki broj predstavnika svakog od lokalnih, odnosno regionalnih socijalnih partnera, a svaki predstavnik ima po jednog zamjenika.

Broj članova svakog socijalnog partnera ovisi o broju sindikalnih udruga iz stavka 1. ovog članka, koje imaju oblike svoje unutarnje organiziranosti odnosno sindikate ili njihove oblike unutarnje organiziranosti na području na kojem se lokalno (regionalno) vijeće osniva, te ne može biti manji od jednog niti veći od ukupnog broja

reprezentativnih sindikalnih središnjica na nacionalnoj razini.

Članak 23.

Svi predstavnici jednog socijalnog partnera imaju u lokalnom, odnosno u regionalnom vijeću jedan zajednički glas.

Odluke se donose većinom glasova socijalnih partnera.

Ostala pitanja, način rada lokalno (regionalno) vijeće uređuje svojim poslovnikom.

Članak 24.

Radi ostvarenja ciljeva iz članka 21. lokalno, odnosno regionalno vijeće:

– prati, izučava i ocjenjuje utjecaj mjera lokalne, odnosno regionalne komunalne, porezne, socijalne i gospodarske politike u obavljanju poslova iz članaka 19.–22. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, br. 33/01) na gospodarsku i socijalnu stabilnost, razvitak i životni standard u svojoj jedinici lokalne, odnosno regionalne samouprave;

– vodi za svoje područje listu miritelja, odnosno članova mirovnog vijeća kao i listu arbitara, odnosno arbitražnog vijeća, utvrđene od strane Vijeća na nacionalnoj razini;

– daje mišljenje o prijedlogu proračuna svoje jedinice lokalne, odnosno regionalne samouprave;

– razmatra s lokalnog aspekta i ostala pitanja iz članka 6. ovog Sporazuma te u svezi toga upućuje svoje inicijative i mišljenja Vijeću na nacionalnoj razini, odnosno ovisno o prirodi predmeta predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno regionalne samouprave;

– jednom godišnje o svom radu podnosi izvješće Vijeću na nacionalnoj razini;

– donosi poslovnik o svom radu.

Članak 25.

Troškove lokalnog, odnosno regionalnog vijeća snosi izvršno tijelo (poglavarstvo) jedinice lokalne, odnosno regionalne samouprave za koju je to vijeće osnovano.

Članak 26.

Osnovni tekst Sporazuma o osnivanju, nadležnosti i djelovanju GSV-a stupio je na snagu 21. siječnja 1994. godine, a objavljen je 11. veljače 1994. (»Narodne novine«, br. 10/94); Dopuna Sporazuma o osnivanju, nadležnosti i djelovanju GSV-a od 27. travnja 1994. godine; Aneks Sporazuma o osnivanju, nadležnosti i djelovanju GSV-a od 8. rujna 1994. godine; Izmjene i dopune Sporazuma o osnivanju GSV-a od 16. svibnja 1997. godine; Izmjene i dopune Sporazuma od 9. srpnja 1998. godine; Izmjene i dopune Sporazuma o osnivanju GSV-a od 6. srpnja 1999. godine; Aneks Sporazuma o osnivanju GSV-a od 10. ožujka 2000. godine i Aneks Sporazuma o Gospodarsko-socijalnom vijeću i drugim oblicima socijalnog partnerstva u Republici Hrvatskoj stupio je na snagu danom potpisivanja ovlaštenih predstavnika potpisnica Sporazuma o Gospodarsko-socijalnom vijeću i drugim oblicima socijalnog partnerstva u Republici Hrvatskoj dana 5. rujna 2001. godine.

Članak 27.

Pročišćeni tekst Sporazuma o Gospodarsko-socijalnom vijeću i drugim oblicima socijalnog partnerstva u Republici Hrvatskoj objavljuje se u »Narodnim novinama«. Zagreb, 5. rujna 2001.

Za Vladu Republike
Hrvatske
Zamjenik predsjednika
Vlade
dr. Goran Granić, v. r.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske
Matica hrvatskih sindikata javnih službi
Nezavisni hrvatski sindikati
Hrvatska udruga sindikata
Udruga radničkih sindikata Hrvatske
Hrvatska udruga poslodavaca